

VENDIM
Nr. 26, datë 27.10.2022

NË EMËR TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, e përbërë nga:

Marsida Xhaferllari kryesuese e seancës;

Altin Binaj anëtar;

Sonila Bejtja anëtare;

Sandër Beci anëtar;

Ilir Toska anëtar;

Elsa Toska anëtare,

me sekretare Belma Lleshi, në datat 23.6.2022 dhe 27.10.2022, mori në shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve çështjen nr. 1(V) 2020 të Regjistrisë Themeltar, që u përket:

KËRKUESE: Vjosa Bodo (Mujo)

SUBJEKTE TË INTERESUARA:

Këshilli i Emërimeve në Drejtësi

Presidenti i Republikës së Shqipërisë

Kuvendi i Shqipërisë

Avokati i Popullit

OBJEKTI: Shfuqizimi i vendimit nr. 69, datë 10.8.2020, të Gjykatës Administrative të Apelit, si i papajtueshëm me Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë.

BAZA LIGJORE: Nenet 4, 6/1, 15, pika 1, 17, 18, 23, pika 1, 35, pika 3, 42, 49, pika 1, 59, pika 1, 131, pika 1, shkronja “F”, 134, pika 1, shkronja “I” dhe 142 të Kushtetutës së Republikës së Shqipërisë; neni 6 i Konventës Evropiane për të Drejtat e Njeriut (KEDNJ); ligji nr. 115/2016, datë 3.11.2016, “Për organet e qeverisjes së sistemit të drejtësisë”, i ndryshuar (ligji nr. 115/2016); ligji nr. 49/2012, datë 3.5.2012, “Për gjykatat administrative dhe gjykimin e mosmarrëveshjeve administrative”, i ndryshuar (ligji nr. 49/2012); ligji nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, i ndryshuar (ligji nr. 8577/2000).

GJYKATA KUSHTETUESE,

pasi dëgjoi relatoren e çështjes Elsa Toska, mori në shqyrtim pretendimet me shkrim të kërkuases, e cila ka kërkuar pranimin e kërkesës, prapësimet me shkrim të subjekteve të interesuara, Presidentit të Republikës së Shqipërisë (Presidenti) dhe Avokatit të Popullit, i cili kërkoi rrëzimin e kërkesës, konstatoi mungesën e parashtrimeve me shkrim të subjekteve të interesuara, Këshillit të Emërimeve në Drejtësi (KED) dhe Kuvendit të Republikës së Shqipërisë, si dhe diskutoi çështjen në tërësi,

VËREN:

I

Rrethanat e çështjes

1. Kërkuesja Vjosa Bodo (Mujo) ka shprehur interesin dhe ka kandiduar për vendin vakant (vakancë e parakohshme) në Gjykatën Kushtetuese (Gjykata), të shpallur nga Presidenti në datën 7.2.2018 dhe të rishpallur në datën 27.9.2019, si dhe për vendin vakant (vakancë e parakohshme) në Gjykatën Kushtetuese të shpallur nga Kuvendi në datën 28.8.2018 dhe të rishpallur në datën 21.8.2019.

2. Pas përfundimit të procedurës së verifikimit dhe shqyrtimit të kandidaturës së saj, me vendimet nr. 17, datë 17.7.2020 dhe nr. 18, datë 17.7.2020, KED-ja ka vendosur ndalimin e kandidimit të kërkuës për vendet vakante të lartpërmendura.

3. Në datën 4.8.2020 kërkuësja i ka ankimuar vendimet e mësipërme të KED-së në Gjykatën Administrative të Apelit, e cila, me vendimin nr. 69, datë 10.8.2020, ka vendosur rrëzimin e padisë së saj si të pambështetur në prova e ligj.

4. Në datën 10.10.2020 kërkuësja i është drejtuar Gjykatës me ankim kushtetues individual, sipas objektit.

5. Në datën 16.11.2020 një nga gjyqtaret kushtetuese ka paraqitur kërkesë për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes për shkak të dhënies së mendimit dhe votimit si anëtare e KED-së për vitin 2020 në lidhje me kandidimin e kërkuës për vendet vakante (vakanca të parakohshme) në Gjykatën Kushtetuese, ndërsa në datën 11.1.2021, për të njëjtat shkaqe, ka paraqitur kërkesë për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes edhe një gjyqtare tjetër. Me vendimet e datës 12.1.2021, Mbledhja e Gjyqtarëve ka pranuar kërkesat e gjyqtarëve për heqjen dorë nga shqyrtimi i çështjes. Në vijim, për shqyrtimin e kësaj çështjeje është caktuar një kolegji i veçantë, i cili në datën 19.1.2021 ka vendosur kalimin e kërkesës për shqyrtim paraprak në Mbledhjen e Gjyqtarëve.

6. Gjykata vë në dukje se në kushtet e dorëheqjes së dy gjyqtarëve kushtetuese, ajo nuk ka pasur kuorumin ligjor të kërkuar nga ligji nr. 8577/2000 për shqyrtimin paraprak të çështjes nga Mbledhja e Gjyqtarëve. Në datat 23.11.2020 dhe 21.1.2021 kërkuësja është vënë në dijeni për mungesën e kuoromit për shqyrtimin paraprak të kërkesës së saj si në kolegji edhe në Mbledhjen e Gjyqtarëve. Kuorumi i kërkuar u bë i mundur me emërimin e gjyqtarit të ri kushtetues dhe në datën 11.4.2022 Mbledhja e Gjyqtarëve vendosi kalimin e çështjes për shqyrtim në seancë plenare mbi bazë të dokumenteve, bazuar në nenin 25, pika 5, fjalia e dytë, të Rregullores për Procedurat Gjyqësore të Gjykatës Kushtetuese, ku parashikohet se në rast barazie të votove vendoset në favor të kalimit të çështjes në seancë plenare.

7. Po kështu, pas përfundimit të mandatit të gjyqtarit Përparim Kalo në datën 8.4.2022 dhe ndërprerjes së marrëdhënieve si gjyqtar në datën 3.6.2022, Gjykata përsëri nuk ka pasur kuorumin e nevojshëm ligjor të kërkuar nga neni 32, pika 1, i ligjit nr. 8577/2000 për shqyrtimin e çështjes konkrete në seancë plenare. Në seancën e datës 23.6.2022, si rrjedhojë e pamundësisë për formimin e kuoromit të nevojshëm prej 6 gjyqtarësh për gjykimin e çështjes, të parashikuar nga neni 32, pika 1, i ligjit nr. 8577/2000, Gjykata vendosi shtyrjen e seancës deri në formimin e këtij kuorumi.

8. Në vijim, në datën 26.9.2022 është emëruar edhe një gjyqtar i ri kushtetues, çka ka bërë të mundur arritjen e kuoromit të nevojshëm për shqyrtimin e çështjes në seancë plenare.

II

Pretendimet në Gjykatën Kushtetuese

9. Kërkuësja ka pretenduar, në mënyrë të përmbledhur, se i janë cenuar:

9.1 *E drejta për proces të rregullt ligjor*, në drejtim të:

9.1.1 *Së drejtës së aksesit substancial*, pasi Gjykata Administrative e Apelit ka refuzuar të zbatojë ligjin gjatë kontrollit gjyqësor të procesit administrativ, të administrojë e interpretojë provat dhe faktet e çështjes në mënyrë të ligjshme, duke ushtruar pushtetin gjyqësor në kundërshtim me Kushtetutën dhe ligjin.

9.1.2 *Parimit të kontradiktoritetit*, pasi kërkuësja nuk është njoftuar për procedurat e ndjekura ose aktet e përpiluara nga KED-ja dhe as ky organ, as Gjykata Administrative e Apelit nuk i kanë mundur njohjen me aktet dhe rezultatet e nxjerra për kandidimin e saj ose me faktet dhe provat e administruara nga KED-ja, përfshirë edhe procesverbalin e seancës së datës 17.7.2020, duke i mohuar të drejtën për t'u rivlerësuar dhe për të diskutuar mbi bazë kontradiktoriteti gjetjet dhe provat gjatë gjykimit administrativ.

9.1.3 Vendimet e KED-së janë marrë në shkelje të parimeve të hetimit administrativ, bashkëpunimit gjatë hetimit, kërkimit e vlerësimit të provës dhe metodave për paraqitjen e saj, si dhe të së drejtës për t'u dëgjuar. Kufizimi i të drejtave të saj është bërë pa ligj, si dhe pa u qartësuar interesi publik ose mbrojtja e nevojshme dhe e domosdoshme, që imponon kufizimin e të drejtave dhe lirive kushtetuese.

9.1.4 Së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, pasi KED-ja i ka mohuar të drejtën për të paraqitur kërkesë për përjashtimin e anëtares së saj që shfaqte papajtueshmëri, në kushtet kur kjo anëtare kishte deklaruar ekzistencën e konfliktit të interesit me një ndër garuesit e tjerë për të njëjtën pozicion që ka konkurruar edhe kërkuesja. Po kështu, Gjykata Administrative e Apelit ka marrë në mbrojtje interesat e palës së paditur, pasi nuk ka pranuar faktet e parashtruara nga kërkuesja në padi dhe në seancë, për të cilat pala e paditur nuk ka paraqitur asnjë pretendim.

9.1.5 Standardit të arsyetimit të vendimit, pasi KED-ja nuk ka arsyetuar vendimmarrjet e saj në drejtim të kërkesave detyruese të parashikuara nga neni 100 i Kodit të Procedurave Administrative (KPA). Relacioni i përgatitur nga gjyqtari relator në KED nuk përmban asnjë paraqitje të veprimeve procedurale të kryera prej tij në drejtim të hetimit administrativ për eksperiencat e punës së kërkueses. Në vendimin e saj Gjykata Administrative e Apelit nuk ka përmendur provat e administruara dhe arsyet mbi të cilat ka mbështetur vendimin e saj, si dhe nuk ka arsyetuar për pretendimin e kërkueses për pamundësinë e përjashtimit të anëtarit të KED-së. Vendimi i kësaj gjykate nuk është i arsyetuar, pasi në tërësinë e tij përmenden pretendimet e kërkueses, palës së paditur dhe palës së tretë. Gjykata nuk ka renditur rrethanat e çështjes, siç janë konstatuar gjatë gjykimit, dhe nuk ka përmendur provat e administruara ose arsyet mbi të cilat ka mbështetur vendimin. Sipas kërkueses, vetëm citimi i ligjit nuk zëvendëson mënyrën origjinale të arsyetimit.

9.1.6 Së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm, pasi procedura administrative e KED-së ka përfunduar tej çdo afati ligjor e të arsyeshëm, si dhe në mohim të së drejtës për të pasur një vendim të arsyetuar brenda afatit 3-ditor të përcaktuar në pikën 46 të vendimit nr. 4, datë 11.3.2019, të KED-së, "Për procedurën e verifikimit të kandidatëve për pozicionet vakante në Gjykatën Kushtetuese dhe të Inspektorit të Lartë të Drejtësisë" (vendimi nr. 4/2019).

9.2 E drejta për të fituar mjetet e jetesës me punë të ligjshme, e parashikuar në nenin 49, pika 1, të Kushtetutës, konkretisht e drejta për të garuar për vendin vakant në Gjykatën Kushtetuese e për t'u emëruar në një funksion publik në një organ kushtetues; e drejta e kualifikimit profesional, në drejtim edhe të integritetit, pasi ajo e plotëson kriterin 15-vjeçar të përvojës së punës që duhet për t'u zgjedhur anëtar i kësaj Gjykate.

9.3 E drejta për t'u njohur me të dhënat personale, e garantuar nga neni 35 i Kushtetutës, pasi Gjykata Administrative e Apelit, në heshtje, i ka mohuar të drejtën për të pasur informacion për të dhënat e mbledhura rreth saj në procedimin administrativ të ndjekur nga KED-ja.

9.4 Parimi i barazisë para ligjit dhe mosdiskriminimit, pasi në vendime të ngjashme për të tjerë garues KED-ja ka mbajtur qëndrim të ndryshëm kualifikues dhe jo ndalues.

9.5 Kërkuesja ka kërkuar, gjithashtu, gjykimin përfundimtar të ankimit kushtetues individual të saj, përmes interpretimit përfundimtar të një sërë dispozitash kushtetuese dhe ligjore.

10. Subjekti i interesuar, Presidenti, ka parashtruar se qëndrimi i tij për çështjen ka gjetur pasqyrim në faqet 47-48 të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit, i cili është administruar si provë nga Gjykata. Në referim të përmbajtjes së këtij vendimi, Gjykata vëren se në gjykimin në Gjykatën Administrative të Apelit, Presidenti ka pretenduar në mënyrë të përmbledhur se:

10.1 Moslejimi i kandidimit të asnjë prej kandidatëve që kanë shprehur interesin për dy vakancat është parë si shqetësues. KED-ja nuk mund të ketë vetëm rolin e certifikuesit ose të relatorit për gjetjet e organeve të tjera prej të cilave merr e mbledh informacion për një kandidat, por mund të kishte bërë një vlerësim të thelluar të kushteve dhe kritereve të emërimit. Ky institucion i ka të gjitha mundësitë që, brenda kornizës kushtetuese dhe ligjore, të përcaktojë standarde që do të udhëheqin mënyrën e

shqyrtimit të përmbushjes së kriterëve për plotësimin e vakancës nga çdo person që shpreh interes, si dhe procedurën së cilës do t'i nënshtrohen.

10.2 Vetë anëtarët e KED-së nuk janë të qartë për procedurën që duhet të ndjekin dhe mënyrën se kur një kriter quhet i përmbushur ose jo. KED-ja duhet të ketë mundësinë të vlerësojë përvojën e secilit kandidat, përmes interpretimit të normës kushtetuese dhe ligjore për rastet kur një kriter mund të vlerësohet i përmbushur nga kandidati, të përcaktojë një metodologji për kryerjen e vlerësimit të përmbushjes së kushteve, si dhe për shqyrtim të thelluar, duke dalë në përfundim mbi të dhënat që mbledh nga institucionet e tjera dhe jo vetëm të administrojë dosjen e kandidatit. KED-ja ka pranuar *a priori* dokumentet e institucioneve të treta, ndërkohë ka raste që ka kërkuar edhe mendimin e ekspertëve të pavarur.

10.3 Kandidati në proces shqyrtimi nuk ka pasur mundësi të kundërshtojë gjetjet, duke u përballur me raportet e përgatitura nga institucionet e treta, pa pasur mundësi t'u përcjellë atyre sqarime dhe të kërkojë rishikimin e gjetjeve.

10.4 Vendimet e KED-së nuk kanë reflektuar një proces të mirëfilltë të vlerësimit të kandidaturave, arsyetim e analizë ligjore të plotë për gjetjet e evidentuara, si dhe u mungon arsyetimi shterues. KED-ja më shumë citon fakte dhe shpjegime, sesa një analizë të thelluar të gjetjeve të krahasuar me bazën kushtetuese dhe ligjore.

11. Subjekti i interesuar, Avokati i Popullit, ka parashtruar se:

11.1 Kërkuesja legjitimohet në kërkimin e saj, pasi ka pritshmëri për procedurat e kandidimit për vakancat e reja të shpallura nga Gjykata dhe çështja është në juridiksionin ekskluziv të kësaj Gjykate, pasi asnjë nga gjykatat e pushtetit gjyqësor nuk mund të ketë juridiksion për të.

11.2 Kërkueses nuk i është mohuar e drejta për t'u dëgjuar, pasi gjatë gjithë procedurës administrative, të kryer nga KED-ja, ka marrë dijeni për veprimet procedurale e verifikuese të kryera, si dhe ka ushtruar të drejtën e paraqitjes së pretendimeve ose kërkimeve me shkrim për çdo çështje të dalë gjatë kësaj veprimtarie.

11.3 Pretendimet e parashtruara janë analizuar prej saj nga ana ligjore, në mungesë pothuajse të plotë të argumenteve kushtetuese. Shkeljet e pretenduara kanë të bëjnë me interpretimin, kuptimin dhe zbatimin e ligjit nga KED-ja dhe jo me shkelje të rënda procedurale. Kërkuesja kërkon të zgjerojë rrethin e subjekteve të parashikuara nga Kushtetuta dhe ligji për të kandiduar në vendet vakante në Gjykatën Kushtetuese, përmes interpretimit të tyre në mënyrë të tillë që i lejon asaj hyrjen në këtë garë. Ajo është e paqartë nëse shkeljet e rënda procedurale kanë të bëjnë me interpretimin e kriterit "përvojë pune" ose me mosdhënien e mundësisë nga KED-ja për të provuar periudhat dhe përvojat e punës.

11.4 Ligjvënësi nuk ka përcaktuar afat kohor për shqyrtimin e kandidaturave nga KED-ja dhe vlerësimi i procesverbalit audio i përket gjykatës administrative, e cila e vlerëson atë së bashku me provat e tjera. Vlerësimi i provave të paraqitura dhe të administruara në procedurën administrative është e drejtë e organit publik që kryen procedurën.

11.5 Pretendimet e kërkueses për mungesën e arsyetimit të vendimeve të KED-së dhe të Gjykatës Administrative të Apelit janë haptazi të pabazuara. Gjykata Administrative e Apelit i ka dhënë përgjigje çdo pretendimi të saj.

11.6 Duke i trajtuar pretendimet e saj për procesin e rregullt ligjor në drejtëm të së drejtës së mbrojtjes, vlerësohet se ato kanë mbetur në nivel kërkimi të paargumentuar dhe të paprovuar. Kërkuesja nuk ka arritur të provojë se si, gjatë procedurës së verifikimit të përvojës së punës në procesin administrativ e më pas atë gjyqësor, është vendosur në pozitë të tillë që e ka bërë të pamundur realizimin e kësaj të drejte.

11.7 Për sa i përket pretendimit për cenimin e së drejtës për mosdiskriminim, për shkak të qëndrimit të mbajtur ndaj saj nga KED-ja, nuk rezulton që kërkuesja t'i jetë drejtuar Komisionerit për Mbrojtjen nga Diskriminimi.

11.8 Kushtet ligjore të parashikuara në pikën 4 të nenit 125 të Kushtetutës dhe në pikën 2 të nenit 7/a të ligjit nr. 8577/2000 janë proporcionale, të nevojshme në një shoqëri demokratike dhe përbëjnë një kufizim të arsyeshëm, në përputhje me nenin 17 të Kushtetutës. Përfshirja e kriterit të përvojës 15-vjeçare të punës nuk e cenon procesin, përkundrazi e bën atë më parimor, të besueshëm dhe objektiv.

11.9 Dispozitat kushtetuese dhe ligjore, për të cilat kërkesja ka kërkuar interpretimin përfundimtar nga Gjykata, janë të qarta e nuk lënë shteg për kuptime të ndryshme. Ajo nuk ka arritur të provojë se zbatimi i tyre në praktikë ka qenë i pamundur ose ka sjellë vështirësi. Kriteret ligjore të përcaktuara në nenin 125 të Kushtetutës dhe pikën 2 të nenit 7/a, të ligjit nr. 8577/2000, janë në përputhje me nenin 17 të Kushtetutës.

III Vlerësimi i Gjykatës Kushtetuese

A. Për legjitimitimin e kërkeses

12. Çështja e legjitimitimit (*locus standi*) është vlerësuar nga Gjykata si një ndër aspektet kryesore që lidhet me inicimin e një procesi kushtetues. Sipas neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2 të Kushtetutës, si dhe nenit 71 të ligjit nr. 8577/2000, çdo individ, person fizik ose juridik, subjekt i së drejtës private dhe publike, mund të vërë në lëvizje Gjykatën për gjykimin përfundimtar të ankesave kundër çdo akti të pushtetit publik ose vendimi gjyqësor që cenon të drejtat dhe liritë themelore të garantuara në Kushtetutë.

13. Ankimi kushtetues individual, në çdo rast, duhet të plotësojë kriteret e nenit 71/a të ligjit nr. 8577/2000, që lidhen me shterimin e mjeteve juridike efektive, afatin e paraqitjes së kërkesës, pasojat negative të pësura në mënyrë të drejtpërdrejtë e reale, mundësinë për rivendosjen e së drejtës së shkelur, si dhe rregullimet e veçanta ligjore të shqyrtimit paraprak të kërkesës.

14. Kriteret për pranueshmërinë e ankimit kushtetues individual janë të natyrës kumulative, pra duhet të plotësohen njëkohësisht. Në këtë vështtrim, mjafton mosplotësimi i njërit prej tyre që kërkesi të mos legjitimohet për vënien në lëvizje të gjykimit kushtetues.

15. Kërkesja, si individ, legjitimohet *ratione personae* në kuptim të neneve 131, pika 1, shkronja “F” dhe 134, pikat 1, shkronja “i” dhe 2 të Kushtetutës, pasi ka qenë palë në procesin gjyqësor, për të cilin ka ngritur pretendimet në Gjykatë, ndaj provon interesin e drejtpërdrejtë në këtë çështje.

16. Në lidhje me *shterimin e mjeteve juridike efektive*, në kuptim të nenit 131, pika 1, shkronja “F”, të Kushtetutës, individ mund t’i drejtohet Gjykatës për cenimin e të drejtave kushtetuese, pasi të ketë shteruar të gjitha mjetet juridike, çka nënkupton që ai duhet të shfrytëzojë në rrugë normale mjetet juridike, të cilat janë të përshtatshme, të disponueshme dhe të frytshme për një çështje konkrete. Shterimi i mjeteve përbën parakusht që duhet përmbushur nga kërkesja, e cila para se t’i drejtohet Gjykatës Kushtetuese duhet të vërtetojë se ka përdorur të gjitha mjetet juridike të njohura nga ligji dhe të mjaftueshme për të rivendosur të drejtat e shkelura (*shih vendimet nr. 4, datë 21.2.2022; nr. 38, datë 2.12.2021, të Gjykatës Kushtetuese*). Ky rregull nënkupton jo vetëm që individ t’u jetë drejtuar të gjitha instancave të zakonshme, por edhe që të gjitha pretendimet që ngre në këtë Gjykatë t’i ketë paraqitur më parë në këto instanca, të paktën në substancë, duke respektuar kërkesat formale dhe afatet e parashikuara në ligjin procedural (*shih vendimet nr. 19, datë 7.7.2022; nr. 12, datë 9.3.2021, të Gjykatës Kushtetuese*).

17. Gjykata vëren se kërkesja ka kërkuar shfuqizimin e vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit që ka vendosur përfundimisht për skualifikimin e saj nga kandidimi në procedurat për dy vakancat në Gjykatën Kushtetuese dhe pretendimet e saj për cenimin e të drejtave kushtetuese i ka ngritur, në thelb, në atë gjykatë, vendimi i së cilës ka përmbysur procesin gjyqësor për shqyrtimin e themelit të çështjes. Në këto kushte, Gjykata vlerëson të theksojë paraprakisht natyrën juridike të vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit, që shqyrton dhe vendos ndaj një vendimi të KED-së

përmes të cilit është ndaluar kandidimi për vendin vakant në Gjykatën Kushtetuese, konkretisht nëse ai është ose jo përfundimtar.

18. Neni 238 i ligjit nr. 115/2016 parashikon se ndaj vendimeve të KED-së që ndalojnë kandidimin lejohet ankimi vetëm për shkelje të rënda procedurale. Ankimi paraqitet në Gjykatën Administrative të Apelit jo më vonë se 5 ditë nga dita e njoftimit të vendimit të kundërshtuar. Gjykata Administrative e Apelit vendos brenda 7 ditëve nga dita e dorëzimit të ankimit dhe vendimi i saj është përfundimtar dhe i formës së prerë (*shih pikat 1 dhe 2, të nenit 238, të ligjit nr. 115/2016*).

19. Bazuar në parashikimin e mësipërm, Gjykata vëren se juridiksioni gjyqësor për rastet e ankimit ndaj vendimeve të KED-së, që ndalojnë kandidimin për plotësimin e vendeve vakante për gjyqtarë në Gjykatën Kushtetuese, është i kufizuar. Në këto raste Gjykata Administrative e Apelit vlerëson vetëm nëse gjatë shqyrtimit dhe vlerësimit të kandidaturave nga KED-ja janë kryer shkelje të rënda të procedurës, ndërsa përcaktimi i natyrës përfundimtare dhe formës së prerë të këtij vendimi për këto raste, e bën atë të paankimueshëm në një gjykatë më të lartë. Në këtë kuptim, vendimet e kësaj natyre janë përfundimtare dhe ndaj tyre nuk mund të ushtrohet rekurs nga palët.

20. Duke parashikuar vetëm një shkallë ankimi, ligjvënësi ka pasur në vëmendje prioritetin e plotësimit të vendeve vakante në Gjykatën Kushtetuese, në kuadrin e funksionimit të këtij institucioni kushtetues. Në këtë drejtim, duke pasur parasysh rolin dhe funksionin e saj si garante e Kushtetutës, Gjykata vlerëson se qëllimi i ligjvënësit në përcaktimin e vetëm një shkalle gjykimi ndaj vendimeve të KED-së, që vendosin ndalimin e kandidimit, i përgjigjet nevojës për të mos krijuar zvarritje/vonesa për plotësimin e vendeve vakante në një institucion të rëndësishëm kushtetues siç është Gjykata Kushtetuese. Nga ana tjetër, Gjykata thekson se KED-ja, për sa i përket formimit, organizimit, si dhe mënyrës së funksionimit, është organ kushtetues i pavarur, *quasi* gjyqësor, me kompetenca të njohura nga Kushtetuta (neni 149/d), që kryen verifikimin e përmbushjes së kushteve ligjore dhe vlerëson kriteret profesionale e morale të kandidatëve për vendet vakante për anëtarë të Gjykatës Kushtetuese dhe për Inspektorin e Lartë të Drejtësisë. Në lidhje me ankimet kundër vendimit të KED-së për ndalimin e kandidimit vetëm për shkelje të rënda procedurale, ankimi në Gjykatën Administrative të Apelit konsiderohet si ankimi në një gjykatë më të lartë, në kuptim të nenit 43 të Kushtetutës.

21. Gjykata rithekson se përfundimi i procesit në Gjykatën Administrative të Apelit nuk cenon të drejtën për një proces të rregullt ligjor, pasi shteti nuk ka detyrim të parashikojë më shumë se një shkallë ankimi, për sa kohë që ka një ankimi në një gjykatë të parashikuar me ligj, në kuptim të nenit 43 të Kushtetutës, si dhe nenit 13 të KEDNJ-së (*shih vendimin nr. 1, datë 16.1.2017 të Gjykatës Kushtetuese*). Ky qëndrim është pranuar edhe nga Gjykata Evropiane për të Drejtat e Njeriut (GJEDNJ), e cila ka theksuar rëndësinë e ushtrimit të kontrollit gjyqësor ndaj çdo vendimi të organeve që vlerësojnë kandidaturat, përzgjedhin dhe vendosin për karrierën e gjyqtarëve, ose të paktën të procedurës sipas së cilës merret një vendim i tillë. Megjithatë, e drejta e aksesit në gjykatë nuk është absolute dhe ajo mund të jetë objekt i kufizimeve, me kusht që të mos cenohet thelbi i së drejtës. Një kufizim nuk do të jetë në përputhje me nenin 6 § 1 nëse nuk ndjek një qëllim legjitim dhe nëse nuk ka një marrëdhënie të arsyeshme proporcionaliteti midis mjeteve të përdorura dhe qëllimit që synohet të arrihet (*shih vendimin e GJEDNJ-së në çështjen Gloveli kundër Gjeorgjisë, datë 7.4.2022, §§ 51 dhe 57*).

22. Duke iu rikthyer çështjes konkrete, Gjykata vëren se neni 238 i ligjit nr. 115/2016 garanton të drejtën e ankimit, të drejtë të cilën kërkesja e ka ushtruar lirisht në Gjykatën Administrative të Apelit, që ka mbajtur qëndrim për pretendimet e saj. Në këtë kuptim, Gjykata vlerëson se parashikimi i së drejtës së ankimit gjyqësor ndaj vendimit të KED-së në Gjykatën Administrative të Apelit, vendimi i së cilës është përfundimtar dhe i formës së prerë, nuk cenon standardin kushtetues të së drejtës së ankimit, të parashikuar në nenin 43 të Kushtetutës.

23. Për sa më lart, në kushtet kur legjislacioni në fuqi nuk parashikon ushtrimin e rekursit në Gjykatën e Lartë ndaj vendimit nr. 69, datë 10.8.2020, të Gjykatës Administrative të Apelit objekt

kërkese, Gjykata vlerëson se kërkuesja ka plotësuar kriterin e shterimit të mjeteve juridike efektive përpara se t'i drejtohet kësaj Gjykate.

24. Në lidhje me legjitimitimin *ratione temporis*, Gjykata vëren se kërkuesja kundërshton vendimin nr. 69, datë 10.8.2020, të Gjykatës Administrative të Apelit, i cili, në zbatim të nenit 238, të ligjit nr. 115/2016, është përfundimtar dhe i formës së prerë, ndërsa ankimi kushtetues individual për kundërshtimin e këtij vendimi është depozituar në datën 10.10.2020, pra brenda afatit ligjor 4-mujor të parashikuar nga neni 71/a, pika 1, shkronja “b”, i ligjit nr. 8577/2000.

25. Në drejtim të legjitimitimit *ratione materiae*, kërkuesja ka pretenduar se proceset e zhvilluara nga KED-ja dhe Gjykata Administrative e Apelit i kanë cenuar të drejtën për të siguruar mjetet e jetesës me punë të ligjshme, të drejtën për t'u njohur me të dhënat personale, parimin e barazisë para ligjit dhe mosdiskriminimit, si dhe të drejtën për një proces të rregullt ligjor në drejtim të së drejtës për akses substancial, parimit të kontradiktoritetit, së drejtës për t'u dëgjuar, së drejtës për t'u gjykuar nga një gjykatë e paanshme, standardit të arsytimit të vendimit, së drejtës për gjykim brenda një afati të arsyeshëm, si dhe ka kërkuar interpretimin përfundimtar të një sërë dispozitash kushtetuese e ligjore.

26. Në këndvështrim të legjitimitimit *ratione materiae*, Gjykata thekson se në nenin 71/a, pika 1, shkronja “ç”, të ligjit nr. 8577/2000 parashikohet si kriter tjetër në shqyrtimin e ankimit kushtetues individual edhe se shqyrtimi i çështjes nga Gjykata do të mund të rivendoste në vend të drejtën e pretenduar të shkelur të individit. Për sa i përket vlerësimit të këtij kriteri në rastin e kërkueses, në përfundim të diskutimeve, në zbatim të nenit 72, pika 1, të ligjit nr. 8577/2000, Gjykata nuk arriti numrin e kërkuar të votave për vendimmarrje, sipas parashikimeve të nenit 133, pika 2, të Kushtetutës, të detajuar edhe në nenin 72, pika 2, të ligjit nr. 8577/2000.

27. Kështu, sipas njërit qëndrim u vlerësua se kërkuesja legjitimohet *ratione materiae* në kërkesën drejtuar Gjykatës, pasi pretendimet e ngritura në ankimin kushtetues bëjnë pjesë në juridiksionin dhe kompetencën e Gjykatës, e cila, në rastin e ankimit kushtetues individual, shqyrton pretendimet për gjykimet përfundimtare, pasi të jenë shteruar të gjitha mjetet juridike efektive për mbrojtjen e të drejtave kushtetuese. Ekzekutimi i vendimeve gjyqësore përfundimtare, në rastet kur ankuesi është gjyqumbës, nuk përbën pamundësi për rivendosjen në vend të të drejtave kushtetuese të shkelura, për rrjedhojë nuk është shkak për mospranimin e ankimit kushtetues individual. Nën këtë analizë, plotësimi nga organet e emërtesës në dhjetor të vitit 2020 të vendeve vakante, për të cilat kërkuesja ka qenë në proces verifikimi në KED, si dhe fillimi i procedurës së radhës për të njëjtat pozicione, nuk përbëjnë “*pamundësi të rivendosjes në vend të të drejtave kushtetuese të kërkueses nga shqyrtimi i çështjes kushtetuese nga Gjykata*”, në kuptim të juridiksionit dhe kompetencës lëndore të saj sipas neneve 131, pika 1, shkronja “P”, të Kushtetutës dhe nenit 71/a, pika 1, shkronja “ç”, të ligjit nr. 8577/2000.¹

28. Sipas qëndrimit tjetër u vlerësua se në zbatim të nenit 71/a, pika 1, shkronja “ç”, të ligjit nr. 8577/2000, shqyrtimi i çështjes nga Gjykata nuk do të rivendoste në vend të drejtat që kërkuesja pretendon se i janë shkelur. Vendet vakante për të cilat kërkuesja ka qenë kandidate dhe në proces verifikimi në KED janë plotësuar me dy gjyqtarë kushtetues, të emëruar përkatësisht nga Presidenti dhe Kuvendi, të cilët kanë filluar ushtrimin e detyrës në muajin dhjetor të vitit 2020. Për më tepër, Gjykata, bazuar në nenin 127, pikat 1, shkronja “b”, 2 dhe 3, të Kushtetutës, si dhe nenet 8, pika 3 dhe 9, pikat 1, shkronja “b” dhe 2, të ligjit nr. 8577/2000, me vendimet nr. 41, datë 22.12.2021 dhe 42, në datën 22.12.2021, ka deklaruar mbarimin e mandatit të këtyre gjyqtarëve, duke iniciuar kështu edhe procedurën e zëvendësimit të tyre nga organet e emërtesës. Një ndër mënyrat se si mund të rivendoset në vend e drejta e pretenduar e cenuar është nëpërmjet vendimmarrjes së Gjykatës për shfuqizimin e vendimeve objekt kundërshtimi si të papajtueshme me Kushtetutën dhe rikthimin e çështjes për rishqyrtim në gjykatën përkatëse ose konstatimin e cenimit të së drejtës kushtetuese, duke i “detyruar” organet të veprojnë në mënyrën më efektive për të rivendosur në vend të drejtën kushtetuese. Në këtë

¹ Votuan për legjitimitimin *ratione materiae* të kërkueses gjyqtarët Marsida Xhaferllari, Sonila Bejtja dhe Ilir Toska.

këndvështrim, shqyrtimi i pretendimeve të paraqitura nga kërkuesja përmes ankimit kushtetues individual dhe shfuqizimi i vendimit të Gjykatës Administrative të Apelit nuk do të sillnin rezultate konkrete në drejtim të rivendosjes në vend të së drejtës së pretenduar të cenuar.²

29. Për sa më lart, Gjykata vëren se në kushtet kur nuk u formua shumica prej 5 gjyqtarësh, në kuptim të nenit 73, pika 4, të ligjit nr. 8577/2000, kërkesa e kërkueses konsiderohet e rrëzuar.

PËR KËTO ARSYE,

Gjykata Kushtetuese e Republikës së Shqipërisë, në mbështetje të neneve 131, pika 1, shkronja “f”, 134, pika 1, shkronja “i” dhe 133, pika 2, të Kushtetutës, si dhe neneve 71, 72 dhe 73, pika 4, të ligjit nr. 8577, datë 10.2.2000, “Për organizimin dhe funksionimin e Gjykatës Kushtetuese të Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar,

VENDOSI:

1. Rrëzimin e kërkesës.

Ky vendim është përfundimtar dhe hyn në fuqi ditën e botimit në Fletoren Zyrtare.

Marrë më 27.10.2022.

Shpallur më 18.11.2022.

Kryesuese: Marsida Xhaferllari

Anëtarë: Sonila Bejtja, Altin Binaj, Elsa Toska, Ilir Toska, Sandër Beci

² Votuan për moslegjitimimin *ratione materiae* të kërkueses gjyqtarët Elsa Toska, Altin Binaj dhe Sandër Beci